
Největší skandály a aféry v českých dějinách

Obsah

1. Skandální peripetie života vévodkyně Zaháňské
2. Milostné aféry Boženy Němcové
3. Tyran Karel Hynek Mácha
4. Disidentská aféra Karla Havlíčka Borovského
5. Zrádcovský skandál Karla Sabiny
6. Masarykova rukopisná aféra
7. Tajná láska Antonína Dvořáka
8. Aféra s tzv. Omladinou
9. Tajné mise Emy Destinnové
10. Aféra s židenickým pučem
11. Skandál „pátečníků“
12. Kauza prodaného Karlštejna
13. Aféra generála Šejny

Epilog

Přehled použitých pramenů a literatury

Prolog

Tato kniha dokládá, že se aféry a skandály nevyhýbaly ani naší historii. Není na tom nic divného, najdeme je v dějinách národů po celém světě a mnohé z nich se trvale zapsaly do povědomí lidstva, neboť takové události se vždy setkávaly s obzvláštním zájmem – některé pro svou tragiku, jiné kvůli svému nonkonformnímu či šokujícím obsahu, další prostě jen z toho důvodu, že se týkaly známých osobností.

Za celá staletí se na tom vůbec nic nezměnilo. Také dnes, v době prudkého rozvoje informačních technologií, jsou aféry a skandály v centru zájmu lidí na celém světě. Přitahují nás tím, že jsou často nečekané, fascinující a podněcující naši fantazii nejrůznějšími spekulacemi a dohady. Navíc jsou jakýmsi obrazem toho, co by se za určitých okolností mohlo stát komukoli z nás, a snad právě proto vzbuzují náš stálý zájem.

Existují aféry a skandály milostné, vražedné, politické, společenské – jejich plejáda je téměř nevyčerpatelná. Některé otřásají veřejným míněním, jiné se stávají privátní záležitostí úzkého okruhu zasvěcených osob, ale vždy mají své hlavní protagonisty, kolem nichž se tyto pohnuté události odehrávají. A čím jsou tyto protagonisté známější, tím mají aféry a skandály větší sledovanost, na čemž dnes stavějí mnohá média svůj byznys – bohužel často bez jakýchkoli etických zábran vůči těm, koho se týkají.

Aféry a skandály tak dál zůstávají kořením našich životů a ty, jež odvál čas, se zároveň stávají i významnou součástí dějin, neboť na jejich pozadí můžeme vysledovat nejen charakteristiku doby, ale i způsob života našich předků. Tím se stávají cenným příspěvkem k poznání i pochopení dějin, což není v rozporu s tím, že aféry a skandály jsou často dodnes plné otázek i záhadných otazníků, na které se snažíme najít odpovědi.

Právě o nich pojednává tato knížka a přináší pohled na některé osobnosti, které v 19. a 20. století platily za celebrity. Fakt, že pod tíhou některých méně známých faktů na ně možná poněkud změním svůj pohled, není vůbec na škodu. Neboť ať už šlo o takové osobnosti, jakými byli například

Karel Hynek Mácha, Božena Němcová, Karel Havlíček Borovský, Tomáš Garrigue Masaryk a mnohé další, žádná aféra či skandál, který se jich týkal, nezmění skutečnost, že to kdysi byli velice známí lidé, i když význam mnohých z nich byl doceněn až s odstupem času.

Skandální události, o nichž je v této knížce řeč, nám totiž tyto osobnosti naší historie přibližují mnohem lépe a lidštěji než dějepisné příručky a učebnice. V dějinné paměti našeho národa tito lidé zanechali nejen trvalou stopu, která již nikdy nebude vymazána, ale někteří se stali i národními ikonami, k nimž stojí za to se neustále vracet.

Tajné mise Emy Destinové

Dne 23. května roku 1916 na česko-rakouské hranici v Podmoklech zastavil vlak. V něm se ze svého operního turné po USA vracela domů vynikající a v té době už světoznámá česká pěvkyně sopranistka Ema Destinová (1878–1930). Vracela se i se svou společnicí Andělou Mužíkovou, která ji na cestách doprovázela.

Na nádraží, kde vlak zastavil a kde se konala celní prohlídka, nejprve obě dámy zůstaly ve svém kupé, ale pak Ema v kožichu vystoupila na perón. Tam se k ní najednou přitočilo několik policistů a jeden z nich ji uctivě oslovil s dotazem, zda je Ema Destinová. Když souhlasně kývla hlavou, následoval pokyn, aby je doprovodila do jedné z nádražních kanceláří k osobní prohlídce.

V tu chvíli zpěvačka viditelně zbledla, nebyla totiž na něco takového zvyklá, neboť na hraničních přechodech jí z úcty k jejímu věhlasu a často i s obdivem dávali celníci pokoj a někteří ji dokonce žádali o autogram. Přitom v Evropě už druhým rokem zuřila válka a hraniční kontroly byly všude zpřísněné.

Ale tentokrát to bylo jiné. Policisté se k ní chovali odtažitě a komišně, i když dobře věděli, koho se chystají lustrvat. Ema Destinnová totiž nebyl jen tak někdo. Česká operní hvězda měla plno známých v nejvyšších společenských kruzích a již léta se vědělo, že se jí dvořil i sám vrchní velitel spojených německo-rakouských vojsk německý císař Vilém II. Nikdo se ji proto při návratu z ciziny neodvažoval zadržet a kontrolovat, jenomže teď bylo zjevné, že tu byla očekávána a přítomní policisté jednájí na něčí příkaz. A musel to být příkaz z hodně vysokých míst, pravděpodobně vojenských, neboť rakouská generalita měla za války ve správě monarchie rozhodující vliv.

Pobledlou umělkyni, která se zmožla jen na vlažný protest vůči tak příkrému jednání, jímž se cítila být ponížena, zavedli do nádražní budovy a tam ji policisté v jedné z místností vyzvali, aby se posadila a odložila svůj kožich. V tu chvíli se o Emu Destinnovou pokoušely mdloby. Zavravorala, ale kožich si nakonec sundala a položila ho na stůl.

Už věděla, že je zle. Na stole byly totiž přichystané nůžky, malý nožík a jakási tinktura. Policisté v pravém rohu kožichu odpárali podšívku a vytáhli ven proužek kůže, který připravenou tinkturou potřeli. Na kůži se objevila drobná písmenka a nějaké šifry s plánky. Byly napsány neviditelným inkoustem, ale teď veškeré obrysy vystoupily ostře do popředí. V koženém rubu jejího kožichu pak našli další písemné materiály.

Ti, co párali kožich, byli tímto objevem viditelně zděšeni. Právě totiž našli kontraband, který se Ema Destinnová pokusila převézt tajně přes hranice, a bylo jasné, že se jedná o důležité materiály špionážního charakteru. Za špionáž ve prospěch nepřítelů byl za války jediný trest – smrt oběšením nebo zastřelením. Ema Destinnová byla navíc chycena při činu a na dotaz vyšetřujícího policisty, zda ví, co to pro ni znamená, odpověděla, že je jí to známo.